

Tema - varsling

Forvaltningsrevisjon

September 2024

Hva er varsling

Enkel definisjon:

Varsling er når noen sier fra om noe som ikke er riktig – noe som kan skade folk, kommunen, eller samfunnet.

Hvorfor det er viktig:

Det holder folk ansvarlige og hjelper oss å rette opp feil før de blir store problemer.

Når varsling går rett – og galt

I Kristiansand kommune i 2018 ble en varsler utsatt for gjengjeldelse etter å ha rapportert om mobbing på arbeidsplassen. Saken endte i retten, og kommunen ble dømt for brudd på gjengjeldelsesforbudet.

Bergen kommune i 2017 varslet en ansatt om misbruk av offentlige midler innen eldreomsorgen. Varslingen avdekket alvorlige feil i budsjettforvaltningen, noe som førte til strengere kontrollrutiner.

Juridisk rammeverk

Arbeidsmiljøloven
§ 2A-1 til § 2A-5:

Retten til å varsle
og beskyttelse
mot
gjengjeldelse.

Offentlighetsloven:

Beskyttelse av
identiteten til
varsleren.

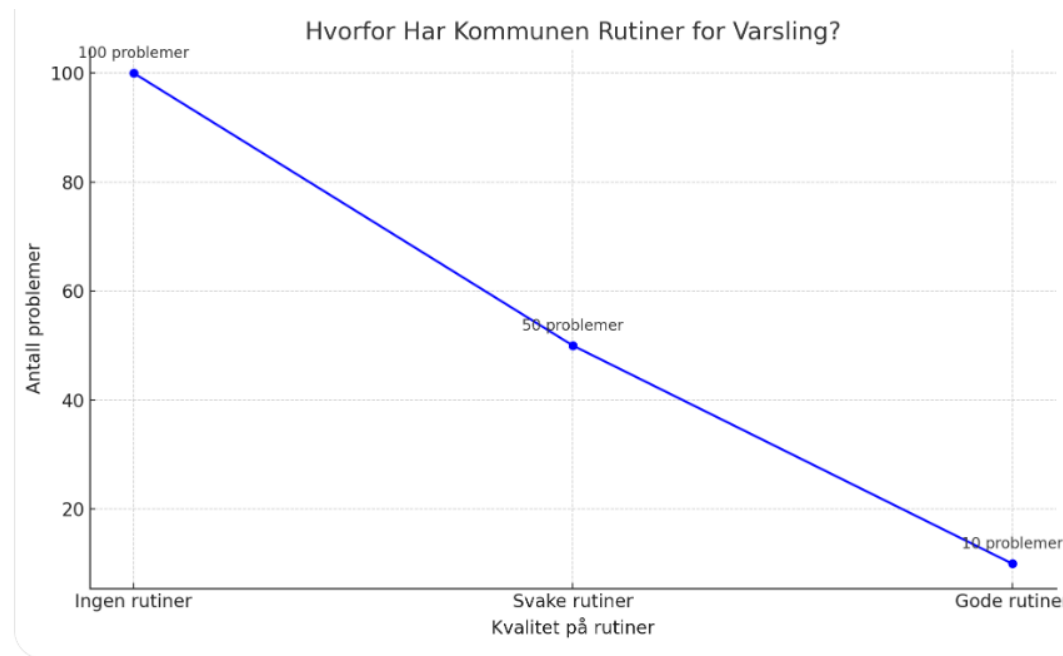
Kommuneloven §
25-1:

Krav om systemer
for intern varsling
i kommuner.

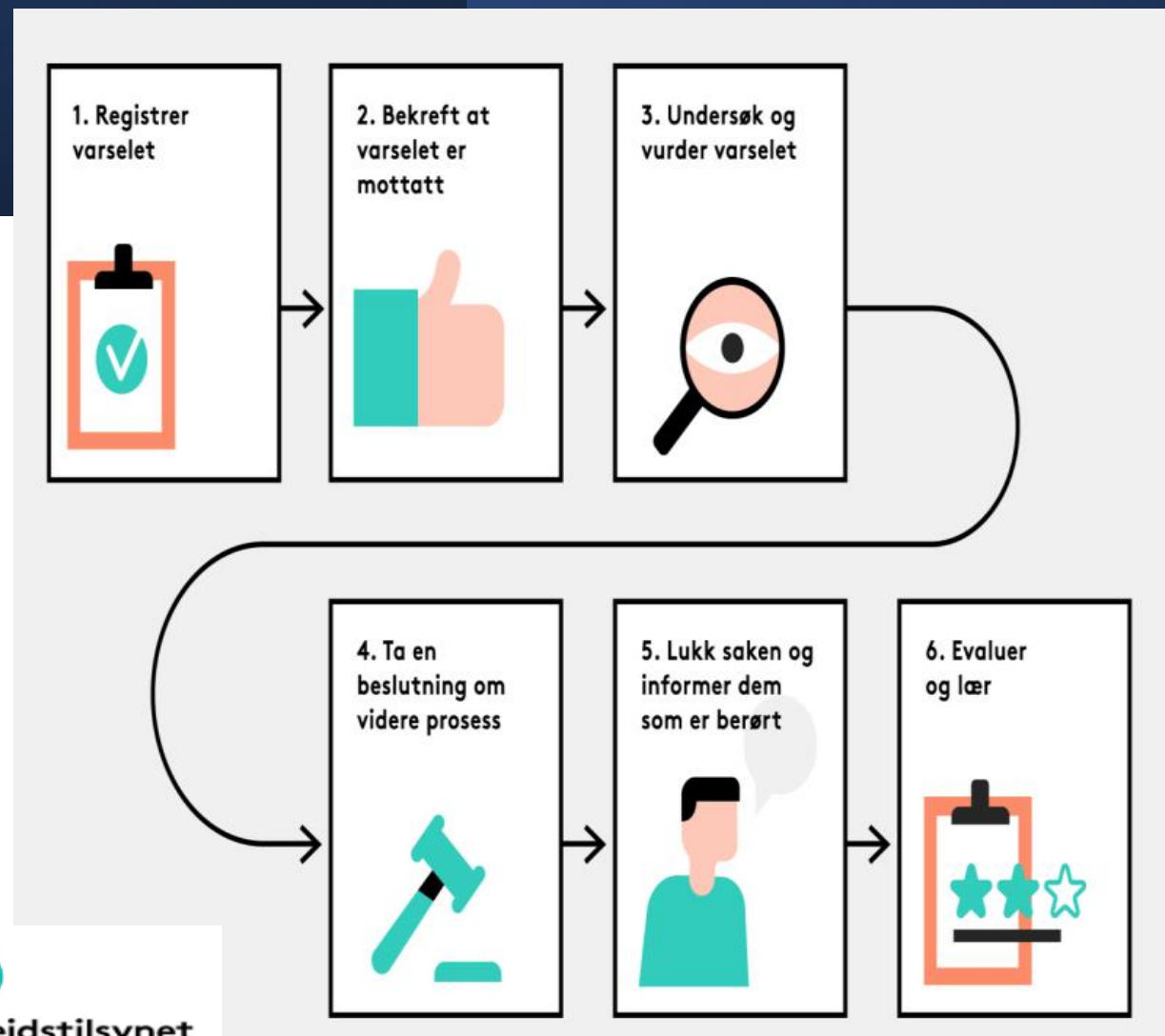
Kommunens plikt til å ha varslingsrutiner

Rutiner for varsling er som et sikkerhetsnett – de fanger opp problemer før de blir katastrofer.

Hva gjør kommunen når noen varsler?

1. Mottak
2. Undersøkelse
3. Handling
4. Tilbakemelding.

Intern og ekstern varsling

Intern varsling:

Varsling innenfor virksomheten (f.eks. til nærmeste leder, HR-avdeling).

Ekstern varsling:

Varsling til tilsynsmyndigheter, media eller andre eksterne parter.

Når ekstern varsling er aktuelt:

Hvis intern varsling ikke fungerer eller hvis forholdene er alvorlige.

Beskyttelse av varsleren

Hvis du sier fra om noe galt, skal du ikke straffes for det.

Kontrollutvalgets rolle

Kontrollutvalget har en viktig funksjon i å overvåke kommunens varslingsystem.

- Sikre at systemene fungerer etter hensikten
- Sikre at varslinger blir håndtert korrekt.

Gjennom arbeidet i kontrollutvalget kan dere bidra til å styrke tilliten til kommunens ledelse og til at kritikkverdige forhold blir håndtert på en betryggende måte.

For abonnenter

En ansatt i Øyer kommune reagerte sterkt på at dokumenter med personopplysninger lå usikret ved Øyer ungdomsskole. Etter ett år med varsler, gikk vedkommende til politiet og leverte inn arkivnøklerne.

LES OGSÅ
Varslet om sviktende rutiner ved skolen i over ett år. Gikk til slutt til politiet

Leder for kontrollutvalget i Øyer, Erling Broen, var en av flere som mottok kopier av bilder som viste at nøkler til arkivene med personal- og elevmapper på skolen var lett tilgjengelige. 23. september i fjor ble det kjent at Øyer kommune hadde anmeldt et innbrudd. Men to dager før anmeldelsen, ble kommunen anmeldt for brudd på personopplysningsloven.

- Jeg gikk til det skrittet å anmelde kommunen for å bli hørt, uttalte varsleren til GD.

Kommune-ansatte kjenner ikke varslingsordning

Ansatte i Oslo kommune sier ikke fra om kritikkverdige forhold fordi de frykter ubehagligheter.

Nav-skandalen kunne ha vorte oppdaga i januar

I januar vedtok Nav å betale tilbake 200.000 kroner til ei kvinne fordi dei hadde tolka EØS-reglane feil. Likevel heldt Nav fram med å bruke lova feil.

Varsel om trakassering i Oslo kommune ble liggende i ni måneder

Toppledelsen i Oslo kommune fikk et varsel om at en leder skal ha trakassert kolleger gjennom flere år. Kommunen gjorde ingenting med varselet. Helt til de fikk et spørsmål fra NRK.

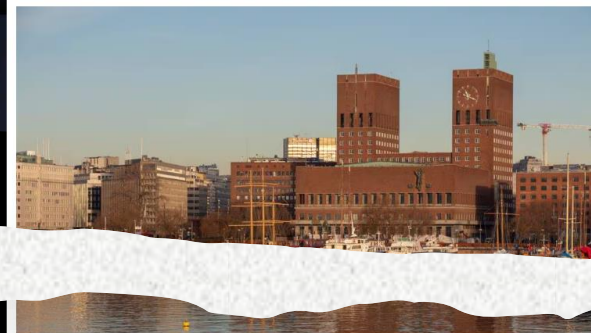

FOTO: ANDREAS DE BRITO JONASSEN / NRK

Vegard Venli
Journalist

Publisert 22. mars 2019 kl. 06:33

Artikkelen er flere år gammel.

Mediesaker om varsling

Stavanger Aftenblad

Barnevernssjef ut mot varsler i fortrolig sms: «Jeg ser for meg oppsigelse»

Spørsmål?

Takk for meg!

Rev

INNLANDET REVISJON IKS